

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Dominica tertia post penthecostes ... sermonis lii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

violenti rapiunt illud. Quidam vero illud furant per temptationem sicut maria magdalena. que sedebat ad pedes dñi audiens verba eius. Quidam autem illud emunt per elemosinarum largitionem. Unde aug. de spiritu et anima. Ecce inquit venale est regnum dei. eme si vis. tantum valet quantum habes. quod si nihil habes te ipsum da et habebis illud. Quibusdam vero hoc regnum gratuito dat. pueris scilicet descendentes in sacramento ecclesie. qui nullis suis meritis saluantur. Psal. Pro nihilo habuerunt terrarum desiderabiles. Quidam vero etiam compellunt intrare virginibus ad uersitatibus mundi. et egestate qualis fuit filius prodigus. qui egestate compulsus rediit ad patrem. Lu. 15. Psal. Imple facies eorum ignominia et querent nomen tuum. Tercio ponit metuenda sententia de reprobatione quorundam: dico autem vobis: cuius dicere infallibile est: quod nemo virorum illorum qui vocati sunt: et neglexerunt venire: gustabit cenam meam: ergo ut dicit gregorius nemo contemnet ne dum vocatus excusat. cum voluerit intrare non valeat. etc.

Dominica tertia post penthecostes Prima pars sermonis huius

A

Erant autem propinquantes ad Iesum publicani et peccatores ut audirent illum etc. Lu. 15. et Mat. 18. Quanta sit benignitas dei et mansuetudo circa peccatores. Prole. 19 euangelium declarat. in quo primo ostendit quod misericorditer deus suscipiat ad se redeuntes. Secundo quanto labore perquirat errantes. ibi et ait ad illos. Tercio quod diligentem sollicitudinem inueniat abeuntes. ibi ait que mulier. Circa primum duo facit. Primo enim ponit peccatorum accessum ad Iesum. Erant autem propinquantes ad Iesum publicani et peccatores: Publicani dicuntur qui exigunt tributum regum venaliu. maxime earum regum que nauigio ferunt. Quod quod difficulter sit sine peccato propter implicationem cure secularis. id inter peccatores numerant. aut propter hoc quia prohibita erat iudeis talis exactio. 1. esdr. 7. Vestigal tributum in annonas non habetis potestatem imponendi. ideo isti tanquam aliorum raptores. Dicuntur publicani peccatores. vñ etiam alio modo dicuntur publicani ex eo quod publice peccat. Nota quod peccatores dicit accedere ad Iesum sicut infirmus ad medicum. pauper ad thesaurum. esuriens ad cibum. cecus ad lumen. seruus ad libertatem. captiuus ad redemptionem. latus ad requiem. et mortuus ad vitam. Sunt enim peccatores infirmi spiritualiter. 1. mach. 11. infirmati sunt mentes

et clamauerunt. tot em̄ patiunt̄ genera infirmitatū quot pec-
 catis sūt vulnerati. vñ necesse habent accedere ad medicū xpm̄
 vt sanent̄ qui pp̄ciatur omnibz iniquitatibz n̄ris. ⁊ sanat omnes
 infirmitates anime Itē sunt pctores egentes ⁊ paupes diuicijs
 gratie. ps. ego vero egenus ⁊ paup̄ sū. qua ppter accedunt ad
 xpm̄ thesauruz ois boni. vt ditent̄ qui dat omnibz effluenter.
 Est em̄ diues in omnes qui eū inuocant. ps. adiuuit pauperem
 de mopia. Itē sūt pctores esurientes ⁊ sitientes. ps. Esurien-
 tes ⁊ sitientes. anima eoz in ip̄is deficit. hec em̄ tpalia nō pos-
 sunt tollere famē anime. sūt em̄ sicut silique cibus porcorū que
 intus vacue sunt et potius inflant ventrem q̄ satient. Rur̄ sus
 ipsa tpalia nō extinguunt ardoꝝ sitis. sūt em̄ velut aqua salita
 que amplius sitim accendit. q̄nto amplius fuerit gustata. ⁊ iō
 necessariū est pctozibz ad deū accedere. qui est ab̄ verus ⁊ fons
 aque vite. vt nō esuriant nec sitiant amplius. Itē sūt pcto-
 res cō i intellectu. excecavit em̄ eos malicia eoz. ps. lumē o-
 loꝝ meozū. ipm̄ nō est mecum Igit̄ ad deū accedant. qui vera
 lux est in quo tenebre nō sunt vllē. ps. Accedite ad eū ⁊ illumi-
 namini. Itē pctores sunt serui. Omnis em̄ qui facit pctm̄. seru⁹
 est pcti Jo. 8. ideo accedunt ad deū qui ab hac liberat seruitute
 vnde idez. Si filius liberauit vos vere liberi eritis. Itē pctores
 sunt captiui. a dyabolo detenti Isa. 46. anime eoz in captiuita-
 tem ibunt Accedat ergo ad deū qui nō dedit aliud precū. nisi
 seipm̄ p n̄a redemptione. Isa. 45. captiuitatē meam dimittet.
 non in pcto nec in muneribz. et iterum. gratis venūdati estis
 et absqz argento redimemini. Itē pctores sūt laxati et fatigati
 onere pctozū Isa. 46. Onera viam graui pondere vsqz ad lassitu-
 dinē. vnde necessariū est illis ad deum accedere. qui tollat
 hec grauamina. et dat fatigatis requiem. Math. 11. venite om-
 nes qui laboratis ⁊ onerati estis. ⁊ ego reficiā vos. vltimo pctores
 mortui sūt. pctm̄ em̄ tan q̄ venenuz tollit vitā aie. et iō
 sūt sedentes in tenebris ⁊ vmbra mortis Quappter necessariū
 est nobis ad dñm accedere. q̄ ē vita pura ⁊ eterna. vt mēs n̄a
 viuificet. 1. Cor. 15. Sic in adā om̄es moriunt̄. ita in xpo om̄es
 viuificabunt Deinde oñdit̄ ad qd̄ accesserint pctores ad xpm̄.
 vt audirēt illū: delectabant̄ pctores audire v̄ba xpi. qui rōna-
 bilū pctā reprehendebat. qz nō cū austeritate. s̄ benigne eos ad-
 monebat. qz nō fulmiabat ad addendū. s̄ mitordie spem ve-
 mie pmittēbat Secdo ponit̄ iniqu⁹ murmur iudeoz: ⁊ murmu-
 rabāt phēi. q̄ religionis cultu ⁊ silata scit̄ate ab alijs erāt diui-
 si: et scribe: q̄ legis noticia erant doctores ppli: dicētes: nō qd̄

Sermo

murmurabant de eo quod peccatores appropinquabant christo. sed quod ad se appropinquantes recipiebat et manducabat cum illis quod hic: qui credit bonus et sanctus: peccatores recipit: ad suam conuersationem et gratiam: et: quod amplius est: manducat cum illis tanquam amicus eorum. Si cognouissent scribe et pharisei quod christus uenit in hunc mundum peccatores saluos facere. ut dixit apostolus. 1. thi. 1. nequaquam murmurassent si eos recipiebat. Non enim sanat infirmus. nisi accedat ad ipsum medicus. nec illuminant tenebrae nisi presentia luminis. nec uiuificat corpus nisi adsit uita. Si enim christo tanta fuit cura de peccatoribus ut pro illis carnem sumeret et moreretur. non est mirum si eos recipiebat ut conuersando cum eis conuerteret eos a peccatis. sanaret et illuminaret. hoc enim totum fuit benignitatis et misericordie. sed murmur. scribarum et phariseorum erat arrogantie et superbie. ut dicit gregorius.

Secunda pars

B

Secundo cum dicit: et ait ad illos: ponit una parabola quam declarat quanto labore christus errantes perquirat. et sepe facit. Primo enim tangit multitudinem subiectorum christi: et ait ad illos parabola ista dicens: Grex similitudine digne dedit quam et homo in seipso recognosceret. et tamen ad amorem hominum pertinere: Quis ex uobis homo: inter eos querit quis sit iste homo. et ipse est homo iste. licet ipsum non cognoscerent. Jo. 1. Medius autem uultus stetit quem uos nescitis: qui habet centum oues: Dues christi secundum Hieronimum humanum genus est. Eze. 34. greges pascue mee uos homines estis. ex quibus ~~omnibus nonaginta noue sunt infirmi~~. una uero est peccator secundum quod dicitur in fine istius parabole. uel secundum Hieronimum ambrosium. oues christi unum sunt genere et non specie angeli scilicet et homines. quod ut dicit gregorius ipse centum oues habuit. cum sanctorum angelorum et hominum numerum possedit. ~~ex quibus omnibus nonaginta noue angelici sunt spiritus. in una perditam oue genus humanum intelligit.~~ Dues igitur est iste pastor ut dicit ambrosius. cuius nos omnes centesima portio sumus. Secundo ponit unius ouis perditae requisitio: et si perdidit unam ex illis Gregorius. una inquit ouis tunc perit quam peccando homo pascua uite reliquit. sed audi pastoris dilectionem et benignitatem: nonne dimittit nonaginta nouem: in deserto: desertum est celum. quod primus angelus deseruit. sicut et homo per peccatum in quo celo saluator noster uerus pastor omnium nonaginta nouem reliquit oues nouem scilicet beatorum spirituum ordines. uidelicet angelorum. archangelorum. uirtutum. potentatum. principatum. dignitatum. tronorum. cherubim. et seraphim. quos secundum mattheum dicit reliquisse in montibus. id est in sublimibus celorum. non quidem secundum diuinitatem personam secundum quam ubique presens est nec secundum gubernationem

natōm. cuius puidētia & ptās ad oīa diffundit. h̄ dimiſſe eos
 dicit rōne hūanitatē assumptē. h̄m quā venit in mūdū. Nusq̄
 em̄ angelos app̄hendit h̄ semen Abrahā. vel dimiſit eos q̄ntū
 adhunc ordīnē puidēcie. qui est redimere relinq̄ntes. nec em̄
 angeli qui non peccauerunt neceſſe hēbant tali puidētia. h̄
 vero qui peccauerūt relīcti sunt. eo q̄ redemptōis capaces non
 fuerunt: Et vadit ad illā que pierat: p̄ma via ip̄ius fuit de cē
 lo in terrā in incarnatōe. Secda via fuit p̄ mūdū istuz p̄dicando
 in fame & siti atq̄ multis laboribz. Tercia via fuit ad mortem.
 Quarta via fuit ad inferna. Quinta via fuit regressus eius in cē
 lum: donec inueniat illaz: seip̄am post oīs p̄dere. h̄ opus est
 illi req̄ſitōe. naz seip̄az p̄ditā inuenire nō p̄t. ps. Erzani sicut
 oīs que p̄it. inuenit h̄oīem q̄n carnē assūpsit humanā. inue
 nit eū p̄dicādo & dūſādo nobiscū iueit eū ī mortē. q̄ recuperat
 eū de manu dyaboli. iuenit eū ī inferno. vñ eū adduxit ī celū.
C Tercō p̄mit iuētē oīs susceptō. & cū iuenerit illā: gre.
 nazazē dicit. cū p̄ pastor ouē p̄ditā repisset. nō p̄munt. nō
 v̄bauit nō v̄gēdo duxit ad regē ip̄e ei penas v̄ba & maledicta
 diḡ oīi sustinuerat vñ eā noluit molestare h̄ supponēs hūiliter
 humeris & portans clementer. ānumerat gregi. vñ sequit̄:
 Imponit sup̄ humeros suos gaudens: Jero. ouez inq̄ bonus
 pastor. q̄ p̄pter nimīā infirmitatē ambulare nō poterat. p̄p̄is
 humeris reportat ad reliquū gregez. Tunc vero vt dicit Gre.
 ouem humeris imposuit suis. q̄n naturā humanam suscipiens
 p̄cā n̄a ip̄e portauit. et Ambro. xp̄us se suo corpore reuehit
 quia tua in se p̄cā portauit. humeri vero xp̄i vt dicit Ambro.
 crucis brachia sunt Et attende q̄ xp̄s gaudens imposuit ouez
 humeris suis. q̄ licet magnus fuerit dolor p̄ssionis & mortis.
 quando genus humanū requisit et humeris imposuit. hunc
 tū laborem et dolorem sustinuit letanter. ut p̄ditam ouem recu
 peraret. Quarto p̄mit susceptē oīs reductio: Et veniēs domū
 domus ad quam redit xp̄us cum ouē inuenta celestis est curia.
 ad quā reuers⁹ ē cū celū ascendit Ascendēs ei in altū captiuā du
 xit captiuitatē. **D** S̄ p̄mit reducte oīs gaudiū & exultatō
 Couocat āicos & vicinos suos: sp̄s angelicū āicū xp̄i sūt & vic
 ini. nā vt dicit Tho. sup̄ne v̄tutes oues dicit̄ ī ap̄tōe ad deū
 cui⁹ respectu oīs nata creata bestial̄ ē. h̄ tū ī eo q̄ rōnales ami
 ci & vicini dicuntur amici quidem vt dicit Gre. quia voluntate
 eius in sua stabilitate custoduntur. vici vero quia claritate visi
 oīs illius assidue perfruuntur vel ideo vicini dicuntur ex eo
 q̄ angelica natura ratione nobilitatē substance proximior est

Sermo

deo omni creatura scdm qd dicit Aug. 12. confel. 7. duo fealti
dne vnu ppe te. s. angelica substanda. ⁊ alteru ppe nihil. s. ma
teriaz pma. istos angelicos spūs xpūs auocauit. qm redemptio
nis humane misteriu eis manifestauit interogati. quis ē iste
qui venit de Edom tūdas vestibo de Bofra iste formosus in sto
la sua. gradies in multitudine fortitudis sue. Isa. 63. Et rñdit
Ego q loquor iusticiā ⁊ ppugnator sū ad saluādū. dices: agra
tulami mihi ⁊ fil: oēs: meū ⁊ mihi gratulemi: qz iuēni ouez
meā q pierat: Lu. 15. Epulari ⁊ gaudere oportebat. qz fr tu
mortuus erat ⁊ reuēit. pierat ⁊ inuentus est. Et notandū vt
dicit Gre. qz nō dicit agramulami iuente ouē h mihi. qz viz ei
est gaudiuz vita nra. et cū ad celū redūtimur solēnitatē leticie
eius implemus. vel ideo agramulandū est sibi. qz nō frustra la
borauit. nec frustra mortuus est. ex quo inuenit ouem pditaz.
oui vō nō est agramulādū. qz nullis suis meritū iuētā ē. E
Sexto ista pabola ouis adaptat ad ppositū: dico vob: murmu
rantibz scribis ⁊ phariseis de eo q pctozes recipio: ita gaudi
um est in celo: angelicis spūitū qui gaudent eo q numerus
angelozū supplet. ex auersione pctozū: sup vno pctoze pniaz
agente: Non est gaudiuz solū de redemptione generali huma
ni generis. h quacūqz hora auertit vnus pctoz gaudiū fit in ce
lo Dicit em Dyo. in quadā epla. q Carpus quidā vir magne
sanctitatis adeo moleste ferebat qndā fidelē ēē puerū a quodā
infideli. vt vtriusqz mortē mirabile ardētē desideraret. Cui ar
ca notis mediū appuit ihus in acre cū multitudine angelozū.
in terra vō appuit fornax accēsus ad quez trahbant duo illi ho
mines. Illo vero tendenti magno desiderio vt mitterent infor
naē. ⁊ moleste ferente dilatōm pene. ecce xpūs mistus descen
dit a solio in terraz. et extēsis manibz hoies illos eripuit. eleua
taqz manu dixit ad Carpum. itez pcutē me lancea. paratū em
sum rursus mori p salute istoꝝ. Est em gaudiū deo etiā in con
uersione vnus hois peccātis. p quo si non sufficeret passio sua
rursus pati et mori sit patus: qz sup nonagintanouē iustis. q
nō indigēt pnia: Si em pnia nō indigēt nullū gaudiuz potest
esse de auersione eozum. sed tñ gaudendū est in celo de innocē
cia et pseuerantia ipozum. quia vt dicit Gre. pleriqz sunt iusti
in quozum vita tantū est gaudiū vt eis quelibet peccatoꝝ
venia preponi nullatenus possit ¶ Querit Aug. 8. cōf.
3. quid cause sit. vt maius sit gaudiū de salute desperate ani
me qz de ea cui⁹ semp fuit spes salutis sic em ēē multis apparet
testionibz. ⁊ adducit qnqz exēpla triūphat em victoz impatoꝝ

et tanto maius est gaudium victorie. quanto maius fuit periculum in bello. Item tempestate nauē iactante tū tranquillataz fuerit celū et mare omnes nimis exultant. qm̄ timuerūt nimis. Itē cū sanitati reddit quē amauim⁹. tale sit gaudiūz quale nō fuit. cū ante fortis esset. Item ebriosi quibusdā balsamētis vtunt. quo fiat molest⁹ ardor q̄ dū extinguit potas⁹ maior sit delectatō Itē institutū ē vt iā pacte sponse nō tradant statim ne vllē hēat maritus datam. quā nō suspirauerat sponsus dilata. Et dicendum q̄ generalis causa istoz est. qz gaudiūz nascitur ex amore pre sentie rei amate Cū igit̄ res qm̄ amauim⁹ p̄dita est. aut graui exposita periculo. quasi p̄ nō habita reputat. Sed cū acquiritur ac nouiter habet gaudem⁹. et tanto amplius de eius inuentione q̄ p̄ma accepit. q̄nto magis nūc diligitur q̄ anteq̄ haberet. Vnde magis gaudet p̄ de filio reddito sanitati. q̄ gauisus fuerit cum natus fuit. qz magis postea dilexit q̄ ante natiuitatez. et magis gaudet homo de reditu amici. q̄ de eius inuentione p̄ma qz mutua uersatio eū amplius fecit diligentē. ex hac autē generali causa sumunt septē rōnes quare maius gaudiū est de uersione pctoz q̄ de iustis qui nō indigent penitētia. Primo quia xp̄us magis laborauit p̄ uersione peccantūz. s. vsq̄ ad mortem Magis autē diligitur in quibz amplius laborauimus. vnde mater plus amat filiū quia magis in eo laborauit. et homines plus diligunt acq̄sitas pecunias. q̄ donatas. aut hereditates possessas p̄pter qd̄ videm⁹ eos ē ceteris amatiores Secundo rōne maioris gratie. maior em̄ gratia deditur pctozibz q̄ iustis. Ro. 5. vbi habundat delictū sup̄habundat ⁊ gratia. magnū em̄ est inimicos sibi reconciliare vnde magis est gaudiū Tertio qz maius gaudium est de maiori victoria. vt autē dicit Augustinus. plenius vincitur hostis in eo quez plus tenet. at ideo de uersione pctozum qui detinent a dyabolo maius est gaudiū. Quarto qz in uersione peccatorum est gaudiūz de liberatione a malo. ⁊ adoptione boni. gaudiū vero de iustis est solum de assecutione boni Quinto s̄m̄ Gre. qz pctozes conuersi ⁊ sueuerunt fortius dimicare contra dyabolum. q̄ iusti plures. ⁊ ideo maius est gaudiūz. sicut dux amplius illū militem dilexit qui post fugam et vulnera reuersus fortiter premit hostem. q̄ eum qui nunq̄ fugit. nec tamen virile aliquid fecit. Sexto s̄m̄ eundē. qz pctozes post uersionē sueuerūt ampli⁹ in sanctis opationibz fructificare. considerātes vite p̄terite statū. vñ agricola magis illā terrā diligit q̄ post spinas ⁊ tribulos vbes fruct⁹ p̄duat. q̄ eā q̄ nūq̄ spinas habuit. nec tñ multū fruct⁹ p̄duxit

Sermo

Septimo hinc Aug. qz piores sūt exemplū uersionis aliis. & ideo tantomaius ē gaudiū de ipsis q̄nto plures eoz exemplo sunt auertendi. et plures a fidelibz deo sūt laudes reddende &c.

Tercia pars.

¶ Ercio cum dicitur Aut que mulier. ponit secūda pabola in qua declaratur q̄nta sollicitudine & diligētia xp̄us pdictos inueniat. ubi q̄tuor facit. p̄mittit em̄ rōnalis nature numerata dispositō Aut que mulier

Gregorius. qui significatur per pastorem. ipse per & mulierem. ipse est deus. ipse et dei sapia: habens dragmas decem: dicit magister. Dico q̄ hec dragma huius dragme est unū certe q̄ntitatis. in quo sensu accipit hic. hec dragma dragmatis est quarta pars stateris. hec dragma dragmatis vel drama dramis est genus carminis quo amoris cantici describit. de quo dicit antithorum huius uirginis frequentate nobis dulcia cantica dragmatis vel dramis. Si aut̄ in centū ouibus omnis creatura rationalis intelligitur. eo q̄ specialem ipsius curam habeat deus: sicut pastor ouium. ita in decem dragmis eadem rationalis natura intelligitur hominū et angelorum. quia ut dicit Cirillus dragma nūmus est. impressa habens regis ymaginem. omnis uero creatura rationalis ad ymaginē dei et similitudinem condita est. Item conuenienter dicit nūmus. quia sicut nūmo comparantur omnia. ita seipsuz dat quilibet precū pro regno dei. unde Gre. regnum celorum tantuz ualet. quantuz es Item habuit christus decem dragmas. quia ut dicit Gre. nouē sunt ordines angelorum. quibz additus hominū ordo fit dragma decima. Secundo ponitur sollicita perditū hominis inquisitio: Si perdidit dragmam uiam. Gregorius. tūc perditū fuit dragma q̄n homo qui ad ymaginem dei conditus fuerat. peccando a similitudine sui conditoris recesserat. Cotidie adhuc ista dragma perditur. uel in puluere diuitiarum. uel in luto luxurie. uel in diuerticulo cuiuscūqz erroris. Deinde triplicem ponit sollicitudinem inquirendi. Prima est: Nonne accendit lucernā: Gre. dei sapientia apparuit in humanitate. lucerna quippe lumen in testa est. lumen uero in testa diuinitas est in humanitate. Ista uero lucerna accensa refulsit miraculis. inflāmauit dicitis. et illuminauit exemplis. collocatus em̄ erat homo in obscuris. & in umbra mortis. unde istam oportuit lucernam accendere. Secunda sollicitudo est. Et reuertit domū: In alia littera dicitur Et em̄ dat domū. M̄ auertens xp̄s domū sciencie. qd̄ fit duz assueta

vicia relinquimus. ipsam etiam domū conscientie emundat ab
 omni rubigine. ut reuereat conditionis ymago. vel domus
 est mundus iste. quem euertit christus ut perditum hominem
 inueniret. Eiecit enim p̄ncipem eius dyabolum cuncta mun-
 di delectamenta vertit in fastidium. diuicias iussit contemni. et
 mentem in celestia figere. Sic igitur euertit domum. ut mun-
 dum nouū fecerit. Tercia sollicitudo ē: et querit diligenter: di-
 ligenter querit quod intīme diligit. Sic vero ostendit christus
 dilectionem suam ad nos ut animā suam posuerit p̄ nostra in-
 uentione donec inueniat. Non enim desistit querere donec inue-
 niret. quesitū enim vsq; ad contumelias. vsq; ad mias. vsq; ad fla-
 gella. vsq; ad mortē. vsq; etiā ad infernū. vñ versus. Spūta fla-
 gella mine crux clauis lancea spine. Felici fine. sunt nostre meta
 ruine. Tercio ponit inuentionis exultatio: et cū inuenit: nō
 mirz si inuenit eā quam vbiq; etiā vsq; ad inferna quesitū cū
 quīuitatis lucerna ardenti: duocat amicos et vicinos dicens:
 sup̄ne virtutes amice dicunt et vicine dei. qz vt dicit thxophi.
 qz exequuntur eius volūtate ideo sunt amice. qz vero sunt in cor-
 porē ideo vicine. vel vt idē dicit forte amice sunt omnes super-
 ne virtutes. vicine vero sunt p̄p̄m̄quiores. vt throni cherubim
 et seraphim: Congratulamini mihi qz inueni dragmā quam p̄-
 dideraz: cū deus eternū de seipso habeat gaudiū. ⁊ angeli gau-
 deant in eo. gaudet tñ etiam de conuersione penitentium. qñ id
 quod predestinauit implet. nec illud gaudiū est deo nouū aut
 tempale sed eternū. Angeli vero quibz effectus predestinationis
 innotescit de nostra conuersione temporaliter gaudent. Quarto pa-
 rabola p̄posito adaptat: ita dico vobis qz gaudiū erit angelis
 dei: qui sunt vicini et amici christi: sup̄ vno peccatore penitenti-
 am agente: Greg. Penitentia agere est perpetrata mala plan-
 gere. et plangenda non perpetrare. naz qui sic alia deplorat vt
 tñ alia committat penitentiam agere. aut ignorat. aut dissimu-
 lat. Aduertendum q̄ magnuz nobis debet ē gaudiū si tñ est
 āgelis dei gaudiū de nostra conuersione. vñ aug. 8. cōf. 3. Nos
 cū magna exultatione audiūmus qz exultantis pastōris hume-
 ris reportat ouis que errauerat. et dragma reuiuēta refert in
 thx sauros tuos dñe agratulātibz vicinis mulieri que inuenit ea
 et lacrimas exiit gaudiū solennitatis domus tue. Et ideo vt
 dicit ambro. Vnusquisq; inciet ad p̄bitatem. si conuersationem
 suam gratā fore crediderit cōtibz angeloꝝ. quoz vel debet pa-
 trocinū affectare vel offensam vereri. Tu igit esto angelis leti-
 tie causa vt gaudeant de reditu tuo.

Sermo
Dnica quarta post penth. Sermo. liii.

prima pars.

¶ Om turbe irruerent in Ihesū vt audirent v̄bū
dei et ipse stabat secus stagnum genazaret ꝛc.
Luc. 5. Maxime desiderāt hoies in vita ista au-
dire noua et videre mirabilia. ex quorū p̄ imo-
mens delectat̄. de se dō vers admirat̄. vñ non

mizz si sequebant̄ saluatoꝛē n̄m multo turbe p̄pter doct̄ine sua-
mitatez. ⁊ stupore opm mirabiliū de quibz agit in p̄nt̄ euāge-
lio. qđ in tres p̄tes diuidit̄. p̄mo em̄ ponit salutaris doct̄ine p̄-
dicatio. Secdo mirabilis v̄tutis opatio. ibi. vt at̄ cessauit loqui
Tercio rei facte stupor et admiratio. ibi. qđ cū videret Simon
ꝛc. Circa p̄mū tria facit. ondit̄ em̄ desiderii audiendi christū.

¶ Cū turbe irruerent in ihm irruere est in aliū cadere ⁊ tm-
pingere. ⁊ tm̄ erat turbe desiderii audire xpm̄. vt euz ap̄ime-
rent. nec mizz vt dicit Criso. Quis em̄ discessisset ab eo mira-
la facente. qđ noluisset facē eius gratiosa videre. et audire os
diuina loq̄ntis. attrahebat em̄ turbas ad se cū impetu. que ad-
modū magnes trahit ferz: vt audirent v̄būm dei: eius v̄ba
erant p̄funda sapie. graciose eloquencie. noue doct̄ine. ⁊ beni-
gne suauitatis. vñ nō mirum si tanto audiebant desiderio. Jo.
7. In unq̄ sic locutus est homo: Et ipse stabat secus stagnum ge-
nazaret: mare galilee est istud stagnum. ⁊ dicit stagnum eo qđ aq̄
sit sine fluxu. hoc stagnum sit iordane in ipm̄ fluente. et dicitur
stagnum genazaret ab aura ibi generata. ut dicit Beda. vel s̄m
Iosephū dicit genazareth parua regione genazaret admirabi-
lis fertilitatis quaz irrigat. Ecce igitur quanto desiderio seque-
bantur turbe christi. quia vsq̄ ad mare sequebant̄ euz. quanti-
to magis aut̄ fugiebat dñs gloriā. tantomagis ipsa eum se-
quebatur ut dicit Thophilus: Et vidit duas naues stantes
secus stagnum: vna nauis erat Petri ⁊ Andree. altera zebedei
et filioꝝ eius Johānis ⁊ Jacobi: piscatores aut̄ descendebant
et lauabāt reia. tota nocte occupati ope piscatoꝝ. nihil appre-
henderant vnde fatigati reia lauabant vt lota aplicarent. Se-
cundo ponitur segregatio christi a turbis. Ascendēs at̄ in vnā
nauim que erat Symonis rogauit eum a terra duāre p̄sillum
Sic enim compimebant turbe ut spelleretur nauim ascendere
vbi christi mansuetudo consideranda est. quia rogauit Petru z
et petri obediencia imitanda. quia relicta proprij operis oce-
p̄tate i oibz fuit obediens Tercio ponit turbe instructō. ⁊ sedes
qđ p̄tiet ad dignitatē mḡri Jo. 13. vs̄ votatis me mḡr ⁊ dñe ⁊